

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено
на засіданні кафедри фінансів,
грошового обігу і кредиту
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2023 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Крупка М.І.

Силабус з навчальної дисципліни

“ГРОШІ І КРЕДИТ”,

яку викладають в межах нормативних навчальних дисциплін
із циклу професійної і практичної підготовки
першого (бакалаврського) освітнього ступеня
для здобувачів спеціальності
072 “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”

Львів – 2023 р.

Назва дисципліни	ГРОШІ І КРЕДИТ
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, пр. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування»; 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Викладач (-і)	<i>Вишивана Богдана Михайлівна</i> , к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
Контактна інформація викладача (-ів)	bohdana.vyshyvana@lnu.edu.ua ; https://econom.lnu.edu.ua/employee/vyshyvana-b-m
Консультації з питань навчання відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Онлайн консультації за допомогою сервісів Microsoft Teams, Zoom, Viber, Telegram (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/hroshi-i-kredyt-2
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам навчального процесу необхідні знання й уміння, обов'язкові для критичного осмислення головних законів, понять, теорій, принципів, інструментів, причинно-наслідкових зв'язків у сфері грошового обігу, кредитних відносин, діяльності центрального, комерційних банків і небанківських посередників, монетарного регулювання, співпраці з міжнародними фінансово-кредитними організаціями; розв'язання практичних завдань, пошуку шляхів вирішення проблем функціонування грошової і кредитної систем, монетарної політики, валютного ринку; збирання та аналізу необхідної інформації, розрахунку показників, що характеризують стан грошово-кредитних відносин; використання загальнонаукових та спеціальних методів дослідження процесів на грошовому, кредитному, валютному ринках; ефективної комунікації, а також подальшого навчання з високим рівнем автономності.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Гроші і кредит» є нормативною дисципліною спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для освітньої програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» першого (бакалаврського) освітнього ступеня, яку викладають в 2, 3 семестрах в обсязі 8 кредитів (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної дисципліни «Гроші і кредит» є формування у студентів концептуальних знань у грошово-кредитній сфері, умінь аналізувати сучасні проблеми грошово-кредитних відносин і знаходити шляхи їхнього вирішення. Цілями вивчення дисципліни «Гроші і кредит» є розуміння студентами сутності головних категорій з теорії грошей та кредиту, особливостей механізму функціонування грошового ринку, грошових систем. Критичне осмислення напрямів діяльності центрального банку та його ролі у забезпеченні стабільності національної валюти, ролі та функцій комерційних банків і небанківських фінансово-кредитних інститутів у грошово-кредитному

	<p>обслуговуванні суб'єктів господарювання і населення в Україні. Розуміння економічної сутності валюти, валютного курсу, закономірностей функціонування валютного ринку, валютних систем, діяльності міжнародних валютно-кредитних організацій. Отримання навичок застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення практичних завдань, критичного та креативного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 р. № 2121-III зі змінами 2. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. № 679-XIV зі змінами 3. Закон України “Про валюту і валютні операції” від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами 4. Гроші та кредит: підручник / М.І. Крупка, М.С. Мрочко, Б.М. Вишивана та ін.; [за ред. д-ра ек. наук, проф. М. І. Крупки]. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. – 420 с. 5. Гроші та кредит: підручник / за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 892 с. <p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV зі змінами. 7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV зі змінами. 8. Положення “Про основи процентної політики Національного банку України”, затв. постановою Правління НБУ № 277 від 21.04.2016 р. зі змінами. 9. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затв. постановою Правління НБУ від 17.09.2015 р. № 615 зі змінами 10. Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними, затв. постановою Правління НБУ 29.09.2022 р. №210 зі змінами 11. Банківська система: підручник / [М.Крупка, Є Андрущак, Н.Пайтра та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с. 12. Крупка М.І. Банківські операції: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. – 312 с. 13. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 526 с. 14. Валютно-курсова політика України: монографія / [М.І. Крупка, М.І. Кульчицький, Н.В. Жмурко, Д.В. Ванькович]. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 366 с. 15. Гроші та кредит: підручник / [М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.] ; за наук. ред. М.І. Савлука. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2011. – 589 с. <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Офіційна Інтернет-сторінка Верховної Ради України (розділ “Законодавство”). – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua 17. Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua 18. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України. – Режим доступу: https://mof.gov.ua
<p>Обсяг курсу</p>	<p>128 год. аудиторних занять. З них 64 год. лекцій, 64 год. практичних занять та 112 год. самостійної роботи</p>

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Загальні компетентності ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями ЗК 12. Здатність працювати автономно</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності СК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища СК 2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури СК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку</p> <p>Програмні результати навчання ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем ПРН 3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати ПРН 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Гроші, форми грошей, функції грошей, теорії грошей, грошова система, грошовий обіг, грошові відносини, грошова маса, грошова база, швидкість обігу грошей, рівень монетизації економіки, грошовий ринок, попит на гроші, пропозиція грошей, рівновага на грошовому ринку, інфляція, антиінфляційна політика, грошові реформи, кредит, форми кредиту, види кредиту, теорії кредиту, процент, фінансові посередники, центральний банк, комерційні банки, небанківські фінансово-кредитні інститути, монетарна політика, валюта, валютний курс, валютний ринок, валютна система, міжнародна валютно-кредитна система, міжнародні валютно-кредитні організації.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний/заочний</p>

	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці 2 семестру. Курсова робота, письмовий іспит в кінці 3 семестру.
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студенти потребують базових знань з дисциплін циклу професійної підготовки “Макроекономіка”, “Історія фінансів та фінансової думки”, “Грошово-кредитні системи країн світу” достатніх для сприйняття категоріального апарату грошово-кредитних відносин, розуміння базових принципів теорій грошей, кредиту та грошово-кредитного регулювання, законів грошового обігу, механізмів функціонування грошового та валютного ринків, причин і наслідків інфляції, основ проведення антиінфляційної, монетарної політики, сутності процента.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації, лекції, дискусії, аналіз проблемних ситуацій. Навчання шляхом залучення.
Необхідне обладнання	Проектор, ноутбук, роздатковий матеріал, підручник, навчально-методичні рекомендації
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <p>1) поточний контроль:</p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні заняття/самостійна робота: максимальна кількість балів 30; - контрольні заміри (модулі): максимальна кількість балів 20; <p>2) залік (максимальна кількість балів 100) виставляється за підсумками навчання упродовж семестру шляхом множення сумарної кількості балів поточного контролю на 2;</p> <p>3) іспит (максимальна кількість балів 50).</p> <p>Підсумкова оцінка з дисципліни (максимальна кількість балів 100) виставляється шляхом сумування балів поточного контролю та балів за іспит.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (презентацію, підготовку новин за тематикою дисципліни), а також курсову роботу.</p> <p>Оцінювання курсової роботи проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: 75 балів – текстова частина роботи; 25 балів – усний захист курсової роботи.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі</p>

	<p>лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховують бали, набрані під час поточного оцінювання, виставлені за самостійну роботу та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховують присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Перелік тем курсових робіт</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Платіжні картки в системі безготівкових розрахунків України 2.Ризики та безпека безготівкових розрахунків в Україні 3.Cashless економіка в Україні: тенденції та перспективи 4.Регулювання готівкового грошового обігу Національним банком України 5.Стан і перспективи розвитку факторингу в Україні 6.Розвиток іпотечного кредитування в Україні 7.Державний кредит в Україні 8.Роль НБУ в організації діяльності платіжних систем 9.Структура Національного банку України 10.Пріоритетні завдання та напрями розвитку НБУ 11.Монетарна політика НБУ 12.Система рефінансування банків в Україні 13.Роль центрального банку в антикризовому регулюванні економіки 14.Режим інфляційного таргетування та особливості його реалізації в Україні 15.Банківська система в умовах розвитку цифрової економіки в Україні 16.Державні банки в Україні: тенденції та перспективи розвитку 17.Віртуальний банкінг в Україні 18.Механізм реалізації депозитної діяльності банків 19.Ломбардна діяльність в Україні 20.Ефективність діяльності кредитних спілок в Україні 21.Тенденції розвитку фінансових компаній в Україні 22.Методи валютного регулювання та особливості їхнього застосування в Україні 23.Європейський банк реконструкції і розвитку та його співпраця з Україною 24.Тенденції та перспективи співробітництва України з МВФ 25.Вплив міжнародних фінансових організацій на результати соціально-економічного реформування України 26.Інноваційні форми грошей у ринковій економіці 27.Розвиток платіжної інфраструктури в Україні 28.Новітні платіжні технології у розвитку сфери банківських послуг України 29.Грошова маса та її структура в економіці України 30.Ефективність антиінфляційної політики в Україні 31.Розвиток кредитних відносин в Україні 32.Інструменти регулювання ліквідності банківської системи України 33.Банківський нагляд як функція НБУ 34.Центральний банк у системі монетарного регулювання економіки держави 35.Регулювання грошового ринку в Україні через процентну політику НБУ 36.Монетарні режими в Україні 37.Роль НБУ в забезпеченні фінансової стабільності

38. Валютні операції банків
39. Перспективні види банківських послуг в Україні
40. Інвестиційні небанківські посередники в грошово-кредитній системі держави
41. Інструменти валютної політики НБУ
42. Управління золотовалютними резервами України
43. Активні операції банків
44. Роль небанківських фінансово-кредитних інститутів у розвитку національної економіки
45. Розвиток ломбардної справи в Україні
46. Ефективність діяльності кредитних спілок в Україні
47. Страхові компанії в системі договірних ощадних інститутів України
48. Валютне курсоутворення в Україні
49. Валютні інтервенції як інструмент реалізації цілей НБУ
50. Стратегія партнерства установ Групи Світового банку з Україною
51. Захист інформації та безпека застосування платіжних інструментів у системі безготівкових розрахунків
52. Інноваційні платіжні технології у системі безготівкових розрахунків України
53. Грошовий обіг і грошові відносини в Україні
54. Рівень монетизації та його значення для регулювання економічних процесів
55. Ринок факторингу: вітчизняний та світовий досвід
56. Комунікаційна політика НБУ
57. Валютне регулювання і нагляд як функції НБУ
58. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду
59. Монетарна політика як складова забезпечення макрофінансової стабільності національної економіки
60. Ефективність операцій рефінансування у банківській системі України
61. Стратегія Національного банку України
62. Статус та функції Національного банку України
63. Банківський сектор в Україні: тенденції та перспективи розвитку
64. Розвиток ФінТех у банківському секторі України
65. Пасивні операції банків
66. Організація процесу банківського кредитування
67. Перспективи розвитку ринку дистанційного банківського обслуговування в Україні
68. Фінансове посередництво в Україні: тенденції та перспективи розвитку
69. Лізингова діяльність в Україні
70. Розвиток системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні
71. Стратегія валютних інтервенцій НБУ
72. Стабілізація обмінного курсу гривні в умовах кризових явищ в економіці держави
73. Становлення та розвиток валютної системи України
74. Фінансові програми МВФ в Україні
75. Інвестиційні проекти Європейського інвестиційного банку в Україні
76. Необхідність і роль грошей у ринковій економіці
77. Електронні гроші як інноваційний засіб платежу
78. Розвиток безготівкових розрахунків в Україні
79. Особливості організації готівкового грошового обігу в Україні
80. Структура грошового обігу в Україні
81. Поняття та еволюція грошових систем
82. Тенденції та перспективи розвитку грошового ринку України
83. Інфляція та механізм її впливу на економіку України
84. Економічна природа кредиту та його роль у фінансовій системі держави
85. Факторинг в Україні
86. Ринок споживчого кредитування в Україні
87. Центральний банк в економічній системі держави
88. Трансформація функцій НБУ в умовах євроінтеграційних процесів

	<p>89.Рефінансування як функція НБУ 90.Операції центрального банку 91.Центральний банк у механізмі реалізації валютної політики 92.Цілі та завдання монетарної політики НБУ 93.Процентна політика НБУ 94.Вплив цифровізації на розвиток банківських послуг в Україні 95.Операції банків у ринковій економіці 96.Основи організації діяльності банків в Україні 97.Небанківські кредитні установи та їхня роль у розвитку національної економіки 98.Валютно-курсова політика держави 99.Методи валютного регулювання та особливості їхнього застосування в Україні 100.Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їхнього співробітництва з Україною</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Концепції походження грошей. 2.Причини, що породжують необхідність використання грошей. Труднощі обміну, що виникли в процесі еволюції форм грошей. 3.Суть грошей. Підходи до визначення сутності грошей: переваги і недоліки. 4.Функції грошей. Міра вартості. Засіб обігу. Засіб нагромадження. Засіб платежу. Світові гроші. 5.Якісні властивості грошей. 6.Теорії грошей. 7.Характеристика повноцінних та неповноцінних грошей. 8.Готівкові та безготівкові форми грошей. 9.Кредитні гроші. 10.Металеві гроші. 11.Паперові гроші, їхні ознаки. 12.Вексель, його ознаки, види, реквізити. 13.Особливості обігу векселів в Україні. 14.Банкнота. Ознаки “класичної” банкноти. Сучасні банкноти. 15.Чек, його різновиди. 16.Особливості обігу чеків в Україні. Грошові та розрахункові чеки. 17.Депозитні гроші. 18.Електронні гроші. Особливості використання електронних грошей в Україні. 19.Платіжні картки. 20.Грошова система, її призначення. 21.Елементи грошової системи. 22.Типи грошових систем. 23.Біметалізм. Латинський монетний союз. 24.Монометалізм та його різновиди. 25.Становлення і розвиток грошової системи України. 26.Суть грошового обігу. 27.Структура грошового обігу. 28.Модель грошового обігу, типи грошових потоків. 29.Грошова маса, її структура. Грошові агрегати. 30.Грошова база. 31.Швидкість обігу грошей. 32.Рівень монетизації економіки. 33.Закон грошового обігу: механізм дії в процесі зміни економічних умов і форм грошей. 34.Економічна суть і особливості функціонування грошового ринку. 35.Інструменти грошового ринку. 36.Суб’єкти грошового ринку. Ціна на грошовому ринку. 37.Монетаристська теорія попиту на гроші (Кембріджська школа, І.Фішер, М.Фрідмен). 38.Кейнсіанська теорія попиту на гроші.

39. Попит на гроші для угод. Попит на гроші як на активи.
40. Пропозиція грошей.
41. Рівновага на грошовому ринку.
42. Суть та цільова спрямованість грошово-кредитної політики.
43. Монетарні режими.
44. Принципи монетарної політики НБУ за режиму інфляційного таргетування.
45. Норма обов'язкових резервів як інструмент грошово-кредитної політики: механізм дії.
46. Інструменти управління ліквідністю банків (рефінансування, мобілізаційні операції).
47. Кредит овернайт.
48. Операції РЕПО.
49. Депозитний сертифікат НБУ.
50. Порядок проведення тендерів з підтримання ліквідності банків.
51. Екстрена підтримка ліквідності банків.
52. Роловер.
53. Процентна політика НБУ. Облікова ставка.
54. Операції на відкритому ринку як інструмент грошово-кредитної політики: механізм дії.
55. Політика "дешевих" і "дорогих" грошей.
56. Поняття та цілі грошових реформ.
57. Класифікація грошових реформ.
58. Особливості проведення грошової реформи в Україні 1996 р.
59. Поняття, об'єкти та суб'єкти кредиту.
60. Передумови виникнення кредиту.
61. Причини, що обумовлюють необхідність кредиту.
62. Принципи кредитування.
63. Форми забезпечення зобов'язань позичальника.
64. Функції кредиту.
65. Теорії кредиту.
66. Суть і функції процента.
67. Види процента.
68. Форми кредиту.
69. Види кредиту (комерційний, споживчий, лізинговий, іпотечний, державний, міжнародний).
70. Банківський кредит. Класифікація банківських кредитів.
71. Поняття та структура кредитної системи.
72. Центральний банк, його призначення і статус.
73. Операції центрального банку.
74. Напрями діяльності центрального банку.
75. Структура НБУ.
76. Функції НБУ.
77. Керівні органи НБУ, особливості їхнього формування.
78. Комерційні банки, їхні види.
79. Органи управління і контролю банку.
80. Організаційна структура банку.
81. Операції комерційних банків. Обмеження на діяльність банків.
82. Функції банків.
83. Поняття та функції фінансових посередників у ринковій економіці.
84. Небанківські кредитні установи (кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, факторингові компанії).
85. Страхові компанії, недержавні пенсійні фонди.
86. Інвестиційні небанківські посередники (інститути спільного інвестування, компанії управління активами).
87. Фінансові компанії.
88. Поняття валюти та валютних цінностей, критерії класифікації валюти.
89. Поняття, об'єкти, суб'єкти, ціна на валютному ринку.

	<p>90. Структура валютного ринку. 91. Функції та особливості сучасних валютних ринків. 92. Валютні операції, їхня класифікація. 93. Валютні угоди з негайною поставкою (tod, tom, spot). 94. Особливості форвардних та ф'ючерських угод. 95. Валютний опціон. 96. Валютний своп. 97. Валютний курс. Валютне котирування. 98. Купівельна спроможність валюти. Паритет купівельної спроможності. 99. Чинники, які впливають на валютний курс. 100. Режими валютних курсів. 101. Поняття і структура національної валютної системи. 102. Поняття і структура міжнародної валютної системи. 103. Валютна політика і валютне регулювання. 104. Методи валютного регулювання (дисконтна, девізна політика, девальвація, ревальвація, диверсифікація валютних резервів, валютні обмеження). 105. Валютні інтервенції. 106. Паризька валютна система, її ознаки. 107. “Урізані” форми золотого стандарту: причини запровадження та принципи функціонування. 108. Генуезька валютна система, її принципи. 109. Бреттон-Вудська валютна система. План Дж.М.Кейнса, План Г.Уайта: спільні та відмінні риси. 110. Ямайська валютна система, її принципи. 111. Європейська валютна система, її принципи. 112. Етапи створення Європейського валютного союзу відповідно до Маастрихтського договору. Критерії конвергенції. 113. СПЗ як резервний і платіжний засіб МВФ. 114. Міжнародний валютний фонд в системі валютного регулювання. 115. Група Світового банку. 116. Європейський банк реконструкції та розвитку. 117. Банк міжнародних розрахунків. 118. Європейський інвестиційний банк.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після його завершення.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1.	<p>Тема 1. Необхідність, суть і функції грошей <i>Необхідність грошей, їхнє значення та роль в економіці.</i> Походження грошей. Раціоналістична та еволюційна концепції виникнення грошей; причини, що породжують необхідність використання грошей. <i>Еволюція грошей.</i> Труднощі обміну, якісні властивості грошей. <i>Суть і функції грошей.</i> Функціональний, еквівалентний та портфельний підходи до вирішення сутності грошей. Функції грошей: міра вартості, засіб обігу, засіб платежу, засіб нагромадження, світові гроші.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4, 5, 15	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 6 год.	Тиж. 1.
Тиж. 2.	<p>Тема 2. Форми грошей <i>Історичні форми грошей.</i> Повноцінні та неповноцінні гроші. Металеві гроші. Виникнення металевих грошей, монета, недоліки металевих форм грошей. <i>Функціональні форми грошей.</i> Готівкові гроші: Білонна монета. Паперові гроші. Поняття, ознаки казначейських білетів. Вексель, його властивості, види, реквізити. Банкнота. Ознаки “класичної” банкноти. Сучасні банкноти. Чек, його різновиди. Безготівкові гроші: Депозитні гроші. Електронні гроші. Платіжні картки, їх різновиди.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4, 5, 10, 15, 16	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 5 год.	Тиж. 2.

<p>Тиж. 3.</p>	<p>Тема 3. Теорії грошей та грошово-кредитного регулювання. <i>Теорії грошей.</i> Металістична теорія грошей: Виникнення, періоди розвитку, представники, недоліки. Номіналістична теорія грошей: Зародження, представники, розвиток. Кількісна теорія грошей: Виникнення, сутність, представники. Трансакційний варіант кількісної теорії грошей. Кембриджська версія кількісної теорії грошей. <i>Теорії грошово-кредитного регулювання:</i> Кейнсіанська теорія грошово-кредитного регулювання: Виникнення. Базове кейнсіанське рівняння. Кейнсіанський передавальний механізм монетарної політики. Монетаристська теорія грошово-кредитного регулювання: Виникнення, представники. Базове рівняння монетаристів. Монетаристський передавальний механізм грошово-кредитної політики. Кейнсіансько-неокласичний синтез: Виникнення, сутність, представники. “Кейнсіанський хрест”. Модель IS-LM Хікса-Хансена. MF-модель.</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>4, 5, 11, 15</p>	<p>Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 6 год.</p>	<p>Тиж. 3.</p>
<p>Тиж. 4.</p>	<p>Тема 4. Грошова система <i>Сутність грошової системи та її елементи.</i> Поняття та призначення грошової системи. Структура грошової системи. <i>Типи грошових систем.</i> Класифікація залежно від форми, в якій функціонують гроші; відповідно до загальних законів функціонування грошей; залежно від ступеня втручання держави в економічні відносини; за характером регулювання валютних відносин. Металеві грошові системи: біметалізм, монометалізм; системи паперово-кредитного обігу. <i>Становлення і розвиток грошової системи</i></p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>2, 3 – 7, 14 – 17</p>	<p>Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 5 год.</p>	<p>Тиж. 4.</p>

	України.				
Тиж. 5.	<p>Тема 5. Грошовий обіг і грошові відносини <i>Поняття і модель грошового обігу.</i> Поняття, суб'єкти грошового обігу; структура грошового обігу за характером економічних відносин між його суб'єктами; структура грошового обігу за формою платіжних засобів. Модель грошового обігу і грошові потоки. <i>Грошова маса та її структура. Грошова база.</i> Поняття грошової маси, грошові агрегати, поняття та структура грошової бази, відмінності між готівковими елементами грошової бази і грошових агрегатів, відмінності між безготівковими елементами грошової бази і грошових агрегатів. Рівень монетизації економіки. <i>Швидкість обігу грошей.</i> Характеристика швидкості обігу грошей і фактори, що впливають на неї. Тривалість одного обороту грошової одиниці. <i>Закони грошового обігу.</i> Сутність та еволюція закону грошового обігу.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	2, 4, 5, 13, 15, 17	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 6 год.	Тиж. 5.

<p>Тиж. 6.</p>	<p>Тема 6. Грошовий ринок <i>Економічна суть та особливості функціонування грошового ринку.</i> Поняття та характеристики грошового ринку, інструменти грошового ринку (боргові і неборгові), ціна грошей, суб'єкти грошового ринку. <i>Попит на гроші.</i> Монетаристська теорія попиту на гроші: І.Фішер, Кембріджська школа, М.Фрідмен. Кейнсіанська теорія попиту на гроші: психологічні мотиви попиту на гроші, графічне зображення попиту на гроші, попит на гроші для угод, попит на гроші як на активи. <i>Формування пропозиції грошей.</i> Поняття, грошова база, грошово-кредитний мультиплікатор, банківські резерви. <i>Рівновага на грошовому ринку.</i> Встановлення та відновлення рівноваги на грошовому ринку.</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>4, 5, 15</p>	<p>Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 5 год.</p>	<p>Тиж. 6.</p>
<p>Тиж. 7.</p>	<p>Тема 7. Інфляція та стабілізація грошового обігу <i>Сутність і причини інфляції.</i> Поняття і закономірності інфляційного процесу. <i>Вимірювання інфляції та її види.</i> Індекс цін Е. Леспейреса (індекс споживчих цін), індекс Г. Пааше (дефлятор ВВП), індекси Маршала-Еджворта, Фішера. Темп інфляції. Помірна, галопуюча, гіперінфляція. Класифікація інфляції за джерелами виникнення: інфляція попиту, інфляція пропозиції. <i>Соціально-економічні наслідки інфляції.</i> <i>Форми і методи стабілізації грошового обігу.</i></p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>4, 5, 15, 17</p>	<p>Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 7 год.</p>	<p>Тиж. 7.</p>
<p>Тиж. 8.</p>	<p>Тема 8. Грошові реформи <i>Поняття та цілі грошових реформ.</i> Суть грошової реформи, необхідність проведення грошової реформи, цілі проведення. <i>Класифікація грошових реформ.</i> Класифікація за глибиною реформаційних заходів: структурні,</p>	<p>Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота</p>	<p>4, 5, 15, 17</p>	<p>Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 6 год.</p>	<p>Тиж. 8.</p>

	часткового типу; за повнотою здійснюваних змін у грошовій системі: формального типу, з деномінацією грошового обігу; за характером обміну старих грошей на нові: конфіскаційні, неконфіскаційні; за порядком уведення в обіг нових грошей: одномоментні, паралельного типу. <i>Грошова реформа в Україні.</i>				
Тиж. 9.	Тема 9. Роль грошей в ринковій економіці <i>Бартерні та грошові відносини.</i> Переваги монетарної економіки над бартерною. <i>Вплив пропозиції грошей на розвиток реального сектору економіки.</i> Моделі впливу пропозиції грошей на економіку в коротко- та довгостроковому періоді.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4, 5, 15	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 7 год.	Тиж. 9.
Тиж. 10, 11.	Тема 10. Сутність і функції кредиту <i>Економічна суть кредиту.</i> Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту. Поняття, суб'єкти, об'єкти кредиту. <i>Принципи кредитування:</i> цільове призначення, забезпеченість, платність, строковість, поверненість. <i>Функції кредиту.</i> Перерозподільна, регулювання обороту грошей, контрольно-стимулювальна, капіталізації вільних грошових доходів.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4 – 7, 15	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 5 год.	Тиж. 10, 11.
Тиж. 12.	Тема 11. Теорії кредиту <i>Натуралістична теорія кредиту.</i> Сутність, представники. <i>Капіталотворча теорія кредиту.</i> Основоположники, сутність, розвиток.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4, 5, 11, 15	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 6 год.	Тиж. 12.
Тиж. 13.	Тема 12. Теоретичні засади процента <i>Суть та функції процента.</i> Норма процента. Функції процента: перерозподільна, регулювальна, збереження позикового капіталу, стимулювальна. <i>Види процента та чинники, що визначають його рівень.</i>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4, 5, 7, 15, 17	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 6 год	Тиж. 13.

	Класифікація процентів за економічним змістом, методом встановлення, способом нарахування, способом вилучення, врахуванням інфляції, механізмом формування, охопленням витрат.				
Тиж. 14–16	Тема 13. Форми та види кредиту <i>Загальна характеристика форм і видів кредиту. Товарна і грошова форми кредиту. Комерційний кредит. Сутність, суб'єкти, способи погашення, переваги, недоліки. Банківський кредит. Поняття, класифікація за типом позичальника, цільовою спрямованістю, об'єктом кредитування, формою кредиту, терміном використання, ступенем ризику, забезпеченням, методом надання, способом і терміном повернення, видом процентних ставок, способом сплати процента, видом валюти, розміром позики, кількістю кредиторів. Споживчий кредит. Сутність, призначення, види. Паспорт споживчого кредиту. Лізинговий кредит. Економічна сутність, об'єкти, суб'єкти, види лізингу. Іпотечний кредит. Поняття, суб'єкти, об'єкти. Державний кредит. Поняття, суб'єкти, види, способи реалізації.</i>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4 – 7, 15 – 18	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 5 год	Тиж. 14–16.
32 год. лекц 32 год. пр.				75 год	Залік
Тиж. 1, 2.	Тема 14. Центральний банк <i>Шляхи створення центральних банків. Особливості виникнення та розвитку центральних емісійних банків. Шляхи створення центральних банків: еволюційний, директивний. Тенденції розвитку центральних банків у XX – XXI ст. Функції та операції центрального банку. Функції центрального банку: емісійний центр держави, банк банків, орган банківського нагляду, орган валютного регулювання і контролю, провідник</i>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	2, 4, 5, 11, 13, 15 – 17	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини/огляд літератури/огляд наукових публікацій (за вибором студента) до теми, тестові завдання 5 год.	Тиж. 1, 2.

	грошово-кредитної політики, банкір і фінансовий агент уряду. Активні та пасивні операції центрального банку. <i>Національний банк України: організація та функціонування</i> . НБУ – особливий орган державного управління. Структура НБУ. Функції НБУ.				
Тиж. 3-5.	Тема 15. Грошово-кредитна політика центрального банку та її інструменти <i>Сутність і цільова спрямованість монетарної політики</i> . Поняття, об'єкти, суб'єкти, цілі, монетарні режими. <i>Інструменти монетарної політики</i> . Процентна політика. Інструменти рефінансування. Операції на відкритому ринку. <i>Види монетарної політики</i> . Політика експансії та рестрикції. <i>Стратегія монетарної політики Національного банку України</i> .	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	2, 4, 5, 8, 9, 13, 15 – 17	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини/огляд літератури/огляд наукових публікацій (за вибором студента) до теми, тестові завдання 5 год.	Тиж. 3–5.
Тиж. 6, 7.	Тема 16. Комерційні банки <i>Комерційні банки, їхні види, функції та структура</i> . Поняття та класифікація банківських установ. Функції банків. Структура банку. <i>Операції комерційних банків</i> . Пасивні операції. Активні операції банків. Банківські послуги. <i>Система комерційних банків України</i> . Особливості становлення і розвитку банківських установ в Україні.	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	1, 4 – 7, 11, 12, 15 – 18	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини/огляд літератури/огляд наукових публікацій (за вибором студента) до теми, тестові завдання 6 год.	Тиж. 6, 7.
Тиж. 8, 9.	Тема 17. Небанківські фінансово-кредитні інститути та їхня роль у розвитку національної економіки <i>Суть, види та особливості регулювання діяльності небанківських фінансових установ</i> . Передумови виникнення. Поняття фінансових посередників. Фінансові послуги. Переваги фінансового посередництва. Функції фінансових посередників. Державний нагляд за діяльністю фінансових посередників. <i>Небанківські фінансові установи за видами</i>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4 – 7, 15 – 17	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини/огляд літератури/огляд наукових публікацій (за вибором студента) до теми, тестові завдання 6 год.	Тиж. 8, 9.

	<p>діяльності. Кредитні спілки: поняття, повноваження, етапи діяльності. Ломбарди: поняття, види послуг. Лізингові компанії: сутність, механізм взаємодії учасників лізингу. Факторингові компанії: сутність, ознаки, учасники послідовність реалізації факторингових послуг. Фінансові компанії. Поняття та види послуг фінансових компаній. Страхові компанії: поняття, класифікація, функції. Недержавні пенсійні фонди: поняття, види, учасники. Напрями інвестування пенсійних активів. Інститути спільного інвестування: сутність, класифікація, повноваження.</p>				
Тиж. 10, 11.	<p>Тема 18. Валюта, валютний курс, валютний ринок <i>Поняття валюти та валютних цінностей. Критерії класифікації валюти, конвертованість валюти. Економічна сутність і режими валютного курсу. Фіксований, плаваючий та змішані режими валютних курсів. Розрахунок валютного курсу. Котирування валюти. Прямий та непрямий методи валютного котирування, курс продавця, курс покупця, спред, крос-курс, паритет купівельної спроможності, чинники, які впливають на валютний курс. Суть і структура валютного ринку. Національні, міжнародні та світовий валютний ринок, функції валютного ринку. Валютні операції: угоди today, tomorrow, spot; форвардні та ф'ючерсні угоди; валютний опціон (call option, put option).</i></p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	2 – 5, 7, 12 – 17	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини/огляд літератури/огляд наукових публікацій (за вибором студента) до теми, тестові завдання 5 год	Тиж. 10, 11.
Тиж. 12, 13.	<p>Тема 19. Міжнародна валютно-кредитна система <i>Поняття міжнародної валютно-кредитної системи. Сутність і види валютних систем. Елементи світової валютної системи. Етапи еволюції валютних систем. Система золотого</i></p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	2, 4, 5, 14, 15	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини/огляд літератури/огляд наукових публікацій (за вибором студента) до теми, тестові завдання 5 год	Тиж. 12, 13.

	<p><i>стандарту</i>. Виникнення. Паризька конференція. Золотомонетний стандарт, його принципи й причини занепаду. Золотодевізний стандарт. Генуезька міжнародна економічна конференція, її принципи. Золотозливковий стандарт, його характеристика. <i>Бреттон-Вудська валютна система</i>. Плани створення. Бреттон-Вудська міжнародна валютно-фінансова конференція, її принципи. <i>Ямайська валютна система</i>. Ямайська міжнародна валютно-фінансова конференція, принципи її функціонування. СПЗ: суть і призначення. <i>Європейська валютна система</i>. Створення та принципи функціонування. Економічний і валютний союз в Європі. Маастрихтський договір. Критерії конвергенції.</p>				
Тиж. 14–16.	<p>Тема 20. Міжнародні валютно-кредитні організації та їхнє співробітництво з Україною <i>Міжнародний валютний фонд у системі валютного регулювання</i>. Цілі створення, функції, організаційна структура, механізми кредитування. <i>Група Світового банку</i>. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Міжнародна фінансова корпорація. Міжнародна асоціація розвитку. Багатостороннє агентство гарантування інвестицій. Міжнародний центр урегулювання інвестиційних суперечок. <i>Регіональні фінансові інститути</i>. Банк міжнародних розрахунків. Європейський банк реконструкції та розвитку. Європейський інвестиційний банк. Міжамериканський банк розвитку. Африканський банк розвитку. Азіатський банк розвитку. Північний інвестиційний банк.</p>	Лекція, самостійна робота, дискусія, групова робота	4, 5, 15 – 18	Опрацювати відповідні розділи рекомендованої літератури, підготувати презентацію/доповідь/новини/огляд літератури/огляд наукових публікацій (за вибором студента) до теми, тестові завдання. 5 год.	Тиж. 14–16.

	<p>Чорноморський банк торгівлі та розвитку. <i>Співробітництво України з міжнародними валютно-кредитними організаціями.</i> Форми фінансової допомоги Україні з боку Міжнародного валютного фонду. Інвестиційні проекти Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку.</p>				
<p>32 год лекц. 32 год. пр.</p>				37 год.	Іспит